

Olavinlinnan kappelin restaurointityöt 18/6 - 14/7 1962.

Työtä suorittamassa oli allekirjoittaneen lisäksi herrat Veikko Luukkonen, Osmo Laamanen ja Reino Immonen Savonlinnasta.

Restaurointityön ja -tutkimuksen tuloksena saatiin suoritetuksi seuraavaa.

Esillä olevat maalaukset on tehty päällemaalaamalla vanhoja maalausjäännöksiä mustanharmaalla värillä, mutta tämä koskee vain ruoteiden nuolenkärki- ja kukka-aiheita, sillä vihkimäristejä on kõrjattu varoen vanhan väriytyksen mukaisesti. Koko holvin ja laajoilta osilta osin myös seinien pohjaväri on uusittu keltaisenruskealla kalkkivärillä, mikä tummumisen vaikutuksesta oli läiskittäinen ja ruma. Lisäksi oli holvien alaosien ja seinien laastikerrokset turmeltuneet tornin puolustuskäytävän betonivahvistusten yhteydessä siten, että sementtivesi ja kivistä liuennut lika ja santa ym olivat värjänneet laastikerrokset laajoilta alueilta. Tutkimuksessa todettiin, että holvin laasti on uusittu verrattain myöhään ehkä tämän vuosisadan alussa.

Seinien ja ruoteiden alaosissa, missä oli runsaiden eriaikaisten paikkausten ympäröimää keskiaikaista laastia, todettiin, että pintoja peitti vahva lika tai todennäköisimmin nokikerros, mikä on saattanut olla luonnollista nokeentumista, mutta todennäköisimmin tulipalon aiheuttamaa mustumista. Koska vanha laastikerros oli runsaasti turmeltunutta, paikattua ja pintoja peitti laajat uudet laastipinnat, pyrittiin ehjän, mutta silti aidon vaikutelman saavuttamiseksi, puhdistamaan ja ohella, sävytetyllä kalkkivärillä maalaamaan tuhruiset vanhat laastialueet, ja samalla värillä peittämään uudet sekä entiset kestävät, eriaikaiset korjaukset. Alueet, joissa esiintyi koristemaalauksen jäännöksiä, jätettiin kuitenkin peittämättä kalkkivärillä.

Lukuunottamatta viimeisiä koristemaalauksen korjauksia vv.1910, 1954-55, vaikutti siltä, että maalauskoristelu on suoritettu kahtena aikana. Ensimmäinen liittyy kappelin rakentami-

sen aikaan 1900-luvun loppuun, jolloin on tehty vihkimäristit, ruodekoristelut ja mahdollisesti jotain muuta koristelua. Tämän ajan värit ovat punaruskea, musta ja vihreä (=rautaoksiidi, hiili ja kuparikarbonaatti).

Myöhemmin suoritetun korjauksen yhteydessä (1500-1600 luvulla?) on tehty osittaista tai laajaa uudelleen koristelua.

Vanhempaan kuuluvat vihkimäristit ja osa ruoteiden koristelua on täydennetty suurikukkaisilla ja leveälehtisillä koristeaiheilla holvivaipoissa ja sivualttareissa, jotka on tehty tummanpunaisella värillä.

Maalausten restauroinnissa nojaututtiin osaksi aikaisempaan restaurointiin (J. Ahrenberg 1910, O. Niemi 1954-55), mutta sitä täydennettiin nyt suoritetujen tutkimusten perusteella. Tämä koski melkein yksinomaan väriytyksen tarkempia havain- toja. Näin entistettiin ruoteiden koristelu kokonaisuudessaan ja vähäisiä maalaujäännöksiä saatiin esille myös etelän ja pohjoisen puoleisten sivualttareiden katto- ja seinäpinnois- ta. Kappelin holvista löytyi idänpuolella tiimalasia? ja etelänpuolella vaakunaa? muistuttavat punaisella värillä tehdyt kuviot.

Sivualttareiden kattoholveissa oli suuria halkeamia, jotka osaksi olivat lisääntyneet puolustuskäytävän vahvistuksen yhteydessä. Samoin todettiin, että kappelin holvissa on ollut useita pitkiä halkeamia, jotka on paikattu edellisessä korjauksessa.

Alttareiden alaosissa oli runsaita sementtipaikkauksia. Eräitä tällaisia poistettaessa saatiin esille runsaasti keskiaikaista laastia, joka oli vain osaksi rikkoutunut. Samoin havaittiin, että toisen pohjoisen puoleisen sivualttarin alttaripöydän etusivun rappaus jatkuu ehjänä alas asti ja että kolme askelmaa, jotka alttarisyvennykseen on rakennettu, on tehty myöhemmin. Tällöin on toisella sivulla ollut penkintapainen ulkonema suureksi osaksi säretty. Tämä päätettiin rekonstruoida. Samoin todettiin, että samalla puolella olevan idänpuoleisen alttarin korkeuden ja leveyden mittasuhteet on nähtävissä korjausrappauksen alta ja riko- tusta alttarista on pohjalla näkyvissä useita ulkonevia ki- viä.

Em. alttarisyvennyksen seinäkomeron pohjalaudoitus uusittiin

säilyneiden, sementtilaastin alla oleiden jäännösten perusteella.

Etelän puoleisen sivuaalttarin umpeenmuurattu ikkuna avattiin ja esille saatiin ehjänä säilyneet ikkunan sivut. Ainoastaan ikkunan keskiosan kehä, johon ikkunakehys on kiinnittynyt, on rikottu.

Aukaistun keskiaikaisen kirkon oviaukon idänpuoleinen sisäkulma korjattiin. Alkuperäisiin saranoihin ja salvan paikkoihin tulisi myös uuden oven osat kiinnittää. Nykyinen kirkon oviaukko täytetään umpeen.

Veikko Kiljunen